

Hautaoikeuden haltijan nimeäminen (9-198)

YKN 11.12.2025
6/04.02/2025

Valmistelu

Hallinto- ja talousjohtaja Timo Tulisalo, puh. 0400 156 257
Kiinteistö- ja hankintapäällikkö Krista Jussila, puh. 040 4889 009

Selostus

[REDACTED] ovat lähettäneet yhteiselle kirkkoneuvostolle pyynnön (7.7.2023) hautaoikeuden haltijan määrittämiseksi Näsinmäen hautausmaan haudalle 9/198. Haudalla ei ole elossa olevaa hautaoikeuden haltijaa.

Hautaan on ensimmäiseksi haudattu Hilda Matilda Virtanen, jolla on kymmenen lasta.

Pyynnön jättänyt joukko on toimittanut pyynnön liitteenä sukuselvityksen, josta käy ilmi, että kymmenestä jälkeläisestä viidessä sukuhaarassa on elossa olevia hautaoikeutettuja. Sukuselvitys on asialistan liitteenä.

Kirkkolaki (KL 652/2023) 3 luku 31 §

Hautaoikeuden haltija

Hautaoikeuden haltija edustaa niitä, joita hautaan voidaan haudata, ja käyttää puhevaltaa hautaa koskevista asioista hautaustoimilaissa sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyllä tai määrättyllä tavalla.

Hautaa luovutettaessa sovitaan hautaoikeuden haltijasta. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, jos leskeä ei ole, ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Näiden on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä hautaa koskevista asioista. Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

Jos ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset eivät ole sopineet hautaoikeuden uudesta haltijasta, kirkkoneuvosto voi määrätä hautaoikeuden haltijan. Kirkkoneuvosto voi antaa etusijan paikkakunnalla asuvalle tai sille, joka on huolehtinut haudan hoidosta.

Kirkkolain 3 luvun 31 § säännöksen esitöiden mukaan kirkkoneuvoston määräys voi olla tarpeen asiassa myös silloin, kun kaikkia ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan omaisia ei tavoiteta.

Hautaustoimen päällikkö on neuvonut hakijoille, perustuen hallintolakiin (HL 434/2003, 3. luku 11§, 6. luku 31§ ja 34§), että hautaoikeuden haltijan määrittämiseksi kaikkia lähimpiä perillisiä (=asianosaisia) tulee kuulla asiassa ennen kuin yhteinen kirkkoneuvosto voi nimetä hautaoikeuden haltijan. Näin on toimittu Porvoon seurakuntayhtymässä yleisesti kaikkien hautaoikeuden haltijan nimeämistapausten kohdalla. Hakijat ovat kirjeessään esittäneet, miksi yleisen elämäkokemuksen mukaisesti kaikkien asianosaisten tavoittaminen on tosiasiallisesti epätodennäköistä tai jopa mahdotonta.

Hautaustoimen päällikkö on esittänyt hakijoille myös kuulusmenettelyn aloittamista. Kuulusmenettelyllä tarkoitetaan, että viranomainen julkaisee

ilmoituksen vireillä olevasta asiasta kyseisellä haudalla sekä julkisessa viestintävälineessä, esimerkiksi lehdessä ja verkkosivuilla. Kuulutusmenettelyllä voidaan yrittää tavoittaa asianomaisia, joiden yhteystietojen selvittäminen on haastavaa. Kuulutusmenettelyä ei ole suoritettu.

Hakemus on jäänyt vireille tulematta ratkaistuksi, koska asian valmisteluvaiheessa on katsottu, että tarvittavia selvityksiä (=asianomaisten kuulemisia) asian ratkaisemiseksi ei ole toimitettu.

Hakija [REDACTED] on tehnyt 19.2.2024 kantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle, jossa pyydettiin tutkimaan Porvoon seurakuntayhtymän menettelyä asiassa, joka koskee hautaoikeuden haltijan määräämistä koskevaa hallintomenettelyä. Kanteluun on annettu päätös 9.10.2025, joka on toimitettu tiedoksi kantelijalle, Porvoon seurakuntayhtymälle sekä Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille.

[REDACTED] on ollut yhteydessä hallinto- ja talousjohtajaan sekä kiinteistö- ja hankintapäällikköön sähköpostitse 18.10.2025, päätöksen tultua tiedoksi. Yhteydenotossaan hän pyytää, päätökseen vedoten, yhteistä kirkkoneuvostoa antamaan ratkaisun asiassa hautaoikeuden haltijan nimeämiseksi.

Selvennyksenä, on tärkeä erottaa toisistaan hautaoikeuden haltijuus ja oikeus tulla haudatuksi. Kirkkolain säädöksillä turvataan asianosaisten oikeus hautaan ja mahdollisuus tarvittaessa vaikuttaa hautaa koskeviin kysymyksiin. Hautaoikeuden haltija taas edustaa niitä henkilöitä, joilla on oikeus tulla haudatuksi hautaan. Lisäksi hänellä on hautaa ja hautamuistomerkkiä koskevaa rajoitettua päätösvaltaa. Hautaoikeuden haltija ei kuitenkaan voi estää hautaamista sellaiselta, jolla siihen on kirkkolain säädösten mukaisesti oikeus.

Tästä syystä Porvoon seurakuntayhtymässä on katsottu, että haltijan nimeämiseksi on kaikkien asianosaisten kuuleminen asiassa tarpeellista, asianosaisten oikeusturvan ja tasapuolisen kohtelun nimissä. Itse ratkaisussa voidaan kirkkolain mukaisesti noudattaa ensisijaperiaatteita mm. paikkakunnalla asumisen perusteella.

Kirkkolain ja sen esitöiden perusteella voidaan todeta, että hautaoikeuden haltijasta sopiminen on ensisijaista ja kirkkoneuvoston toimivalta toissijaista. Viranomainen voi tähän vedoten edellyttää selvitystä asianosaisten kuulemisesta, josta ilmenee asiaan liittyvät selvittely- ja sopimuspyrkimykset. Hallintolain mukaisesti viranomaisella on velvollisuus huolehtia, että asian ratkaisemiseksi on olemassa tarvittavat tiedot ja selvitykset. Samaan lakiin vedoten asianosaisten on myötävaikutettava vireillepanemansa asian selvittämiseen.

Kiinteistö- ja hankintapäällikkö on käynyt hakijoiden kanssa keskustelua kaikkien hautaoikeutettujen kuulemisesta. Hakijan kanssa yhteisymmärryksessä päädyttiin käynnistämään kuulutusmenettely muiden asianosaisten tavoittamiseksi ja kuulemiseksi.

Liitteenä oleva kuulutuskirje on toimitettu kyseiselle haudalle ja julkaistu seurakunnan verkkosivuilla 6.11.2025. Asianosaisia, jotka haluavat vaikuttaa asian käsittelyyn, on pyydetty olemaan yhteydessä hauta-asiantoihimistoon keskiviikkoon 3.12.2025 mennessä. Kuulutus on ollut näin julkisesti nähtävillä vähintään 14 vuorokautta.

Määräaikaan mennessä hauta-asiantoimistoon ei ole tullut yhteydenottoja koskien tätä haudanhaltijan nimeämistä.

Kuulutusmenettelyn myötä voidaan osoittaa pyrkimys tavoittaa edes osan muiden sukuhaarojen edustajista, jolloin voidaan katsoa, että riittävän laajasti on yritetty tavoittaa niidenkin sukuhaarojen edustajia, jotka eivät ole läheistä sukua haltijaksi esitetylle henkilölle.

Hakemuskirjeestä ilmenee, että tosi- ja pääasiallisesti haudan hoito on jäänyt haudan haltijaksi esitettävälle henkilölle.

Esittelijä

Hallinto- ja talousjohtaja:

Päätösesitys

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää nimetä haudan 9-198 haltijaksi hakemuksen mukaisesti xxx. Päätös kuulutetaan tiedoksi asianomaisille haudalla sekä sähköisesti KL 10. luvun 26 § mukaisesti.

Päätös